

Верховній Раді України» визначено правовий статус груп, об'єднаних спільними інтересами, до яких віднесено:

- громадські організації;
- професійні спілки, організації підприємців або їх об'єднання;
- міжпартійні і робочі групи;
- міжпарламентські групи. [8]

Окрім того, у зазначеному законопроекті відображено передовий досвід реєстрації груп, які здійснюють лобістську діяльність, що зайвий раз підкреслює необхідність його прийняття Верховною Радою України.

Висновки. Таким чином, як впливає з усього зазначеного, нагальною є потреба інституалізації лобістської діяльності в Україні, що забезпечить подолання коруп-

ційних явищ на рівні діяльності з прийняття нормативних актів, а також можливість здійснення контролю в даній сфері.

Також задля досягнення дійсного представництва інтересів громадськості при прийнятті нормативних актів необхідно, щоб ключову роль в лобістській діяльності відігравали громадські об'єднання, оскільки саме вони, на відміну від суб'єктів підприємницької діяльності, зацікавлені у представництві інтересів громадськості, а не власних потреб, спрямованих на отримання матеріальних вигод внаслідок прийняття визначеного акту органами влади. З цією метою необхідно передбачити на законодавчому рівні надання ключових повноважень зі здійснення лобістської діяльності саме громадським об'єднанням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Політологія: підручник / [Ю.М. Розенфельд, Л.М. Герасіна, Н.П. Осипова, М.І. Панов та ін.]. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://politics.ellib.org.ua/pages-2451.html>.
2. Тихомирова Є. Зв'язки з громадськістю : навчальний посібник / Є. Тихомирова. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://uadocs.exdat.com/docs/index-24437.html?page=12#1065251>.
3. Лопата М. Лобіювання: світова практика та українські реалії : наук. стаття / Мар'ян Лопата. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://postua.info/lopata.htm>.
4. Мацкевич Р.М. Політико-правові засади формування інституту лобізму в Україні : автореф. дисертації на здобуття наук. ступ. к.ю.н. за спец. 23.00.02 – політичні інститути та процеси / Роман Миколайович Мацкевич. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://librar.org.ua/sections_load.php?s=policy&id=362.
5. Тургаев А.С., Хренов А.Е. Политология в схемах и комментариях : підручник / А.С. Тургаев, А.Е. Хренов. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://uchebnik-besplatno.com/teoriya-politiki-uchebnik/politologiya-shemah-kommentariyah.html>.
6. Самофалов В. Лобізм у США: досвід для України : наук. стаття / Володимир Самофалов. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://uaforeignaffairs.com/ua/blog/usi-blogi/view/article/lobizm-u-ssha-dosvid-dlja-ukrajini/>.
7. Проект Закону про лобіювання в Україні. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=5838.
8. Проект Закону про правовий статус груп об'єднаних спільними інтересами (лобістських груп) у Верховній Раді України / . – [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=7028.

УДК 342.922: 061.25–054.5

FEATURES OF PARTICIPATION OF PUBLIC ASSOCIATIONS IN LOBBYIST ACTIVITY IN UKRAINE (ANALYSIS OF PROSPECTIVELY LEGISLATION BASED ON THE EXPERIENCE OF USA)

ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ В ЛОБІСТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ (АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ США)

Vihlyayev M.Y.,
Candidate of Law,
Associate Professor of Constitutional and Labour Law
faculty of Law
Zaporizhzhya National University

The article is devoted to research of essence of the lobbying phenomenon, of scientific views about notion, types of lobbying activities, and also to the analysis of foreign experience of its legal regulation. The author also considers the system of lobbying entities, clarifies the role and place of public associations in it.

Key words: public associations, lobbying, lobbying entities, groups, united by common interests.

В статті розкрито сутність явища лобізму, досліджено наукові погляди щодо поняття, видів лобістської діяльності, проаналізовано зарубіжний досвід її нормативно-правового регулювання. Також автором розглянута система суб'єктів лобістської діяльності, з'ясовані роль і місце громадських об'єднань у ній.

Ключові слова: громадські об'єднання, лобістська діяльність, суб'єкти лобіювання, групи, об'єднані спільними інтересами.

В статье раскрыта сущность явления лоббизма, исследованы научные взгляды относительно понятия, видов лоббистской деятельности, проанализирован зарубежный опыт ее нормативно-правового регулирования. Также автором рассмотрена система субъектов лоббистской деятельности, выяснены роль и место общественных объединений в ней.

Ключевые слова: общественные объединения, лоббистская деятельность, субъекты лоббирования, группы, объединенные общими интересами.

Statement of the problem. Lobbyism usually regarded as a political phenomenon, but it has a social and legal aspects. Thus, the political purpose of lobbying is to exercise the func-

tions of social mediation between civil society and government, as well as promoting directional «information sharing» in the process of lawmaking. Socio-legal aspect is that lob-

bying complements the constitutional system of democratic representation, allowing you to influence the adoption and implementation of policy decisions by groups that are unable to articulate their interests through its members. [1]

Among these groups are also associations. In Soviet scientific literature highlights the general theoretical question of lobbying activities, but participation in associations it paid much less attention. In view of the above, the research of the place which is occupied associations in that activity, as well as opportunities to improve the existing mechanism of their influence on the content of the decisions of state authorities.

Status of research. Lobbying both in Ukraine and in foreign countries is the subject of study in most cases in the works of local and Russian political scientists, including Y. Rosenfeld, L. Herasimoyi, N. Osipova, M. Panova, A. Turhayeva, A. Hryenova et al. Legal aspects of this issue is given much less attention from scholars. This questions series in the works R. Mackiewicz, V. Samofalov. However, the questions of regulation NGOs participate in lobbying activities are not adequately studied in domestic jurisprudence.

The aim of the paper is the need for lobbying disclosure of the nature phenomena, the study of scientific views on the concept, types of lobbying activities, analysis of foreign experience of legal regulation, consideration of lobbyists, to ascertain the role of the NGOs in it.

The main material. Before turning to the direct illumination of the subject of our study, it is useful to consider the general theoretical aspects of lobbying in Ukraine and abroad.

Currently there are several definitions of lobbying, in particular can be understood as:

- practical impact on management decisions that serve the interests of the group;
- a particular system and practices of particular interest organizations and various community groups through deliberate action on the legislative and executive authorities;
- the impact of interest groups in decision-making authorities;
- method of informing decision-makers, the method of influence on them;
- a system of organizational design, expression and representation of certain interests by governments. [2]

However, the most successful definition of lobbying, such that fully meets its contents, suggested M. shovel in his article «Lobbying: international practices and Ukrainian realities»: «lobbying – an attempt to organizations or individuals affect not only approval, rejection, or amendment of laws in parliament, and the attempt to influence administrative decisions of government, with the support of not only deputies, but also various political parties, public and private institutions and public support through the media» [3].

E.B. Tikhomirov in the book «Public Relations» offers during lobbying activities to understand the interaction of natural and legal persons with public authorities whose purpose is to influence the development and adoption of these by laws, administrative, political and other decisions in their own interests or the interests of specific customers [2].

The structure of these activities constitute lobbying objects (officials) / decision-making, lobbying entities (individual lobbyists, lobbying firms or establishment) and clients (social groups, organizations, institutions) whose interests are subject to lobbying. The system of lobbying, according to the researchers, may include associations, trade unions and individuals that have an impact, as well as full-time lobbyists. In France, they are united in the French Association lobbying councilors and those who have professional offices [2].

In Ukraine lobbying entities are legal entities of all forms of property and individuals to take appropriate measures to lobby for specific interests, directly or indirectly [4].

Russian political scientist O.S. Turhayevym and A.E. Hryenovym developed the following classification of types of lobbying:

1. In accordance with the objectives pursued by interest groups lobbying can be divided into:

- Economics;
 - social;
 - sociocultural.
2. Based on the areas of:
- industry
 - Regional.
3. Depending on the object of lobbying (to who directed lobbyist influence):
- Parliamentary;
 - president;
 - the government.
4. In relation to the political system:
- external (pressure exerted on governments by);
 - Internal (when representatives of stakeholders – members of parliament, government, the environment, the president, the president – «inscribed» in political institutions). [5]

In addition, the researchers also distinguish between «closed» lobbying and «open» (or democratic) [3]. In Ukraine common «closed» not institutionalized lobbying. However, in most other countries, where the influence of the content of the decisions of public authorities by organizations or individuals expressly prohibited by law, the procedure for lobbying activities regulated by law.

The most revealing in this case is the experience of the United States, where even in 1789 adopted the first amendment to the U.S. Constitution, which guarantees the right of citizens to handle petitions to public authorities. Thus one of the main principles of lobbying is its maximum openness. In 1876, the U.S. passed a law whereby a person who engaged in lobbying activities had to record themselves and register with the Clerk of the House of Representatives.

According to the law «On regulation of lobbying activities» (1946) in the United States have a procedure for registration of professional lobbyists. Under this Act every person engaged in activities for remuneration, which aims to influence the acceptance or rejection by Congress of any statute, prior to such action register with the clerk of the House of Representatives and the Secretary of the Senate and to submit affidavit in writing declaration stating his name and address, and employer; term employment; reward amount, funds allocated to lobbying and the purposes for which they are spent. Lobbyists are required to report on which laws they will influence what new laws through their efforts have been made. According to the law lead lobbying company may only people with higher legal education, which also had previous experience of working with the authorities.

Business lobbyists who act in the interests of foreign states and organizations (with the exception of diplomats, representatives of religious and educational institutions), regulated by the Law «On the registration of foreign agents», adopted in 1938. The adoption of this law was due to significant activity in the U.S. agents of Nazi Germany before World War II, who tried to evoke sympathy for their shares of U.S. government and to the fascist regime. The law requires that individuals and organizations, both American and foreign, who are working for foreign employers and get them to pay for it, except for registered Congress, even in the U.S. Department of Justice and every six months there have provided reports on their activities. Lobbyists prohibited from foreign countries to make contributions to election funds of candidates in the legislative and executive authorities of the country. Only in 1966 this act was amended, which shifted the propaganda aspect of the political and economic activity.

The law «On regulation of lobbying activities» in 1995, was amended by the Law «On the disclosure of lobbying activities», which significantly strengthened the state and public control over the activities of lobbyists and brought them legal regulation. In accordance with the lobbyist is a person who spends at least 20% of their time on lobbying activities, has numerous contacts with members of the legislative and executive authorities and receives for its services from clients over 5 thousand dollars. Within 6 months. Lobbyists and lobbying firms are re-

quired to register those authorities in which they operate. Every six months these companies have to provide a detailed report to the relevant authorities, who have indicated their clients, the question of who lobbied, and funds received from these clients.

Act entitled «Act 2007 of honest leadership and open government» introduces mandatory quarterly submission to the secretariat of the Senate of customer information and the amount of fees lobbyists and prohibits members of the legislative and executive branches of the U.S. government to receive any gifts, favors and payments from lobbyists or foreign representatives. It also instructed the Ministry of Justice to create a public free database on «foreign agents» and provide the location of all the data on them in this database within 48 hours from the time of registration.

The new law also requires all members of Congress informed of lobbyists who for 6 months through small contributions transferred to the accounts of institutions that are controlled by the legislature (charities, election committees, etc.), more than 15 thousand dollars. In addition, two days before the vote of a bill in the Senate, members who received money from lobbyists are required to declare that neither they nor their families have any personal interest in the said act. The congressman also permitted the adoption, organized in their honor by lobbyists. Legislators guilty of violating the law will be denied payment of pensions after their retirement. [6]

As we see in the U.S. by law regulate the procedure for registration of persons engaged in lobbying activities, which precludes the existence of 'shadow' effect on government representatives, as well as a significant achievement is the development of a mechanism that prevents the occurrence of corruption in lobbying for their own interests by the organiza-

tions and individuals. However, this does not preclude lobbying in the United States resorted to thousands of commercial and governmental organizations.

In Ukraine bills «on Lobbying in Ukraine» and «On the legal status of groups with common interests (interest groups) in the Verkhovna Rada of Ukraine» and still missed. The draft law «On Lobbying in Ukraine» establishes a general framework lobbying in Ukraine [7].

The draft law «On legal status of groups with common interests (interest groups) in the Verkhovna Rada of Ukraine» defines the legal status of groups with common interests, which include:

- NGOs;
- trade unions, business organizations or associations;
- inter-and task forces;
- Inter-Parliamentary Group. [8]

Moreover, in this bill shows best practices registered groups engaged lobbying, which once again emphasizes the need for its adoption by the Verkhovna Rada of Ukraine.

Conclusions. Thus, as the whole of this, there is an urgent need for institutionalization of lobbying activities in Ukraine, providing overcomes the effects of corruption on the level of adoption of the regulations, and the ability to exercise control in this area.

Also, to achieve true representation of the public interest in making regulations necessary to the key role played in lobbying associations because they, unlike businesses that are interested in representing the interests of the public rather than their own needs, aimed to obtain material benefits as a result of the adoption of a certain act of government. For this purpose shall be provided by law to provide key power of lobbying with public unions.

LITERATURE:

1. Політологія: підручник / [Ю.М. Розенфельд, Л.М. Герасіна, Н.П. Осипова, М.І. Панов та ін.]. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://politics.ellib.org.ua/pages-2451.html>.
2. Тихомирова Є. Зв'язки з громадськістю : навчальний посібник / Є. Тихомирова. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://uadocs.exdat.com/docs/index-24437.html?page=12#1065251>.
3. Лопата М. Лобіювання: світова практика та українські реалії : наук. стаття / Мар'ян Лопата. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://postua.info/lorata.htm>.
4. Мацкевич Р.М. Політико-правові засади формування інституту лобізму в Україні : автореф. дисертації на здобуття наук. ступ. к.ю.н. за спец. 23.00.02 – політичні інститути та процеси / Роман Миколайович Мацкевич. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://librar.org.ua/sections_load.php?s=policy&id=362.
5. Тургаєв А.С., Хренов А.Е. Політологія в схемах и комментариях : підручник / А.С. Тургаєв, А.Е. Хренов. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://uchebnik-besplatno.com/teoriya-politiki-uchebnik/politologiya-shemah-kommentariyah.html>.
6. Самофалов В. Лобізм у США: досвід для України : наук. стаття / Володимир Самофалов. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://uaforeignaffairs.com/ua/blog/usi-blogi/view/article/lobizm-u-ssha-dosvid-dlja-ukrajini/>.
7. Проект Закону про лобіювання в Україні. – [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=5838.
8. Проект Закону про правовий статус груп об'єднаних спільними інтересами (лобістських груп) у Верховній Раді України / . – [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=7028.

УДК 340.1

ФЕНОМЕН ПРАВОВОЇ УСТАНОВКИ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ

PHENOMENON OF LEGAL ATTITUDE: QUESTIONS OF THE THEORY

Ганзенко О.О.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри історії і теорії держави та права
Запорізького національного університету

У науковій статті досліджується феномен правової установки як елементу правосвідомості і правової культури особи. Аналізується взаємозв'язок та взаємодія правових установок з іншими складовими правосвідомості. Визначається роль правових установок у правовій культурі особи. Формулюються висновки щодо необхідності переосмислення місця та ролі феномену правової установки як складової правосвідомості в теорії держави та права, а також доцільності проведення окремого дослідження правових установок, способів та методів їх формування в процесі правового виховання особи.

Ключові слова: правова установка, правосвідомість, правова культура, індивідуальна правова культура, правомірне поведінка, правове виховання, теорія держави і права, формування, позитивна установка.